

Powikłania elektroterapii serca

**Symposium dla zaawansowanych i średnio-
zaawansowanych**

**Książ - Zamek
10-12 września 2008**

Powikłania elektroterapii serca

Symposium dla zaawansowanych i średnio-
zaawansowanych

Organizatorzy:

- Prof. dr hab. n. med. Andrzej Kübler (Wrocław)
- Oddział Lubelski PTK (prof. dr hab. n. med. Andrzej Kutarski)
- Zakład Elektrokardiologii I Katedry Kardiologii i Kardiochirurgii Uniwersytetu Medycznego w Łodzi (dr n. med. Michał Chudzik)
- Sekcja Rytmu Serca PTK (prof. dr hab. n. med. Andrzej Kutarski)

Patronat:

Krajowy Konsultant d.s. Kardiologii – prof. dr hab. n. med. Grzegorz Opolski

oraz

Sekcja Rytmu Serca Polskiego Towarzystwa Kardiologicznego

Honorowy patronat: Prof. dr hab. n. med. Waldemar Banasiak

Miejsce Symposium: Zamek w Książu k. Wałbrzycha

Hotel Zamkowy, ul. Piastów Śląskich 1, Wałbrzych 58-306

Tel: (074) 665 41 44; 664 38 52 e-mail: repcja@hotelzamkowy.pl

<http://www.hotelzamkowy.pl/ksiaz/>; www.zamek-ksiaz.pl.

Komitet Organizacyjny:

Przewodniczący, główny organizator:

Prof. dr hab. n. med. Andrzej Kübler (Wrocław)

Współprzewodniczący, współorganizatorzy:

Prof. dr hab. n. med. Andrzej Kutarski (Lublin)

Dr n. med. Michał Chudzik (Łódź)

Członkowie Komitetu Organizacyjnego:

1. Dr n. med. Barbara Małecka (Kraków)
2. Dr Andrzej Ząbek (Kraków)
3. Dr Artur Klimczak (Łódź)
4. Dr Janusz Zrobek (Łódź)
5. Mgr Marta Balcerska (Łódź)
6. Piel. Małgorzata Jedut (Lublin)

Kontakt z Organizatorami:

- Andrzej Kutarski: e-mail: a_kutarski@yahoo.com ; tel.: 0 81 742 87 47, 0 501 35 23 05
- Michał Chudzik: e-mail: michalchudzik@wp.pl ; sekretariat@mc-tronik.pl ; tel: 0 691 941 814
- Sekretariat Komitetu Organizacyjnego:
- Marta Balcerska: e-mail: sekretariat@mc-tronik.pl ; tel: 0 600 813 600

Komitet NaukowySympozum:

Przewodniczący:

Prof. dr hab. n. med. Andrzej Kutarski (Lublin)

Członkowie:

1. Prof. dr hab. n. med. Anna Przondo-Mordarska (Wrocław)
2. Prof. dr hab. n. med. Andrzej Kübler (Wrocław)
3. Dr hab. n. med. Jacek Lelakowski (Kraków)
4. Dr hab. n. med. Radosław Pietura (Lublin)
5. Dr hab. n. med. Andrzej Tomaszewski (Lublin)
6. Dr n. med. Barbara Małecka (Kraków)
7. Dr n. med. Michał Chudzik (Łódź)
8. Dr n. med. Paweł Dąbrowski (Zamość)
9. Dr n. med. Janusz Jendrej (Lublin)
10. Dr n. med. Oskar Kowalski (Zabrze)
11. Dr n. med. Edward Koźluk (Warszawa)
12. Dr Jacek Kuśnierz (Warszawa)
13. Dr n. med. Jakub Machejek (Kraków)
14. Dr n. med. Dariusz Michałekiewicz (Warszawa)
15. Dr n. med. Przemysław Mitkowski (Poznań)
16. Dr n. med. Włodzimierz Mojkowski (Warszawa)
17. Dr n. med. Maciej Pruski (Katowice)
18. Dr n. med. Piotr Ruciński (Lublin)
19. Dr n. med. Maciej Sterliński (Warszawa)
20. Dr n. med. Witold Żywicki (Lublin)

Honorowy Gość Sympozum:

Prof. dr hab. n. med. Waldemar Banasiak

Pukty edukacyjne:

Komisji ds. Szkolenia i Specjalizacji Polskiego Towarzystwa Kardiologicznego przyznała za udział w Sympozum **16,5** pkt. edukacyjnych PTK

Sponsorzy Sympozum:

Symposium zorganizowano dzięki bezwarunkowym grantom Firm: Biotronik Polska, Medtronic Polska, Balton, HammerMed, Boston Scientific Polska, BALTON

Program Sympozjum

Środa 10 września 2008

13:00-14:00	Przyjazd Uczestników, zakwaterowanie	
14:00 – 15:00	Obiad	
15:00 15:10	Przywitanie Gości – Przewodniczący Komitetu Naukowego i Organizacyjnego Andrzej Kübler i Andrzej Kutarski	10
15:10 – 15:15	Wystąpienie Prezesa Elekta PTK Waldemar Banasiak	5
Sesja I Sesja wprowadzająca Prowadzą: Andrzej Kübler, Andrzej Kutarski		
15:15-15:30	Powikłania elektroterapii – dlaczego częściej występują. Główne problemy związane z występowaniem i leczeniem powikłań elektroterapii Andrzej Kutarski	15
15:30 – 15:45	Uprawnienia do wykonywania zabiegów elektroterapii; praktyka i aspekty odpowiedzialności prawnej i zawodowej Przemysław Mitkowski	15
15:45 – 15:50	Komentarz (punkt widzenia biegłego sądowego) Andrzej Kübler	5
15:50 – 16:05	Krótkotrwała narkoza dożylna przy bolesnych etapach zabiegów elektroterapii. Jak sobie radzić gdy obecność anestezjologa nie jest możliwa ? Andrzej Kübler	15
16:05 – 16:15	Dyskusja	10
16:15 – 16:30	Przerwa na kawę	15
Sesja II Wczesne / okołozabiegowe powikłania zabiegów elektroterapii (co się może wydarzyć i jak tego unikać) Prowadzą: Oskar Kowalski, Michał Chudzik		
16:30 - 16:45	Ostre powikłania zabiegów implantacji stymulatora Piotr Ruciński	15
16:45 – 17:00	Ostre powikłania zabiegów ablacji Edward Koźluk	15
17:00 – 17:15	Ostre specyficzne powikłania implantacji układów CRT(D) Maciej Sterliński	15
17:15 – 17:30	Ostre powikłania usuwania elektrod Przemysław Mitkowski	15
17:30 – 18:00	Przerwa na kawę	15
Sesja II Najcięższe ostre powikłania elektroterapii – postępowanie. Aspekty organizacyjne i prawne Prowadzą: Andrzej Kübler, Przemysław Mitkowski		
18:00-18:10	Ostra tamponada serca jako powikłanie elektroterapii – postępowanie Michał Chudzik	10
18:10 – 18:25	Ostre krwawienie poza workiem osierdziowym – postępowanie Janusz Jendrej	15
18:25 – 18:40	Wyposażenie pracowni dla wykonywania implantacji ICD, DRT, ablacji oraz usuwania elektrod – pożądanie i niezbędne minimum	15

	Jacek Lelakowski	
18:40 – 18:55	<i>Stand-by</i> kardiochirurgiczny – kiedy, rodzaje Janusz Jendrej	15
18:55 – 19:10	Chirurgiczne leczenie jatrogennych uszkodzeń naczyń podobojczykowych Witold Żywicki	15
19:10 – 19:15	Ostre (jatrogenne) krwawienie do śródpiersia – co może pomóc radiologia zabiegowa Radosław Pietura	5
19:15 – 19:30	Prawne aspekty odpowiedzialności za powikłania zabiegów elektroterapii Barbara Małecka	15
19:30 – 19:45	Dyskusja	15
20:30 – 22:00	Wspólna kolacja	
22:15 – 24:00	Sesja IV Tradycyjne Kino Nocne – Powikłania zabiegów ablacji i badań elektrofizjologicznych (prezentacje ciekawych przypadków) Prowadzą: Oskar Kowalski, Edward Koźluk	90
Czwartek 11 września 2008		
8:00- 8:45	Śniadanie	
Sesja V Powikłania stałej stymulacji serca. Elektrody jako główny problem przy powikłaniach stymulacji Prowadzą: Jacek Lelakowski, Barbara Małecka		
9:00 – 9:20	Powikłania stałej stymulacji serca jako problem o rosnącym znaczeniu Jacek Lelakowski	20
9:20 – 9:35	Wczesne powikłania stymulacji serca; czego nie zdążyliśmy powiedzieć wczoraj ? Barbara Małecka	15
9:35 – 9:45	Czy elektrody wkretkowe są bardziej niebezpieczne? Czy wprost przeciwnie? Jakub Machejek	10
9:45 – 9:55	Typ, rodzaj i konstrukcja elektrody w aspekcie późnych powikłań stymulacji Michał Chudzik	10
9:55 – 10:10	Elektrody PM i ICD – aspekt usuwalności ale nie tylko ... Andrzej Kutarski	15
10:10 – 10:15	Znaczenie lokalizacji stymulatora i pętli elektrod w aspekcie odległych powikłań stymulacji Paweł Dąbrowski	5
10:15 – 10:35	Problem wewnątrznaczyniowych uszkodzeń elektrod wewnątrzsercowych Andrzej Kutarski	20
10:35 – 10:45	Dyskusja - Prowadzą Moderatorzy sesji	10
10:45 – 11:00	Przerwa na kawę	15
Sesja VI Miejscowa infekcja łoży stymulatora (ICD) Prowadzą: Dariusz Michałkiewicz, Michał Chudzik		
11:00 – 11:15	Krwiak łoży stymulatora – alternatywne sposoby postępowania. Krwiak jako potencjalna przyczyna powikłań infekcyjnych Maciej Pruski	15
11:15 – 11:30	Infekcja łoży po pierwszorazowej implantacji układu oraz po zabiegu powtórnym – różnice. Specyfika postępowania antyseptycznego przy implantacji i reoperacji układu stymulującego – elementy dyskusyjne Dariusz Michałkiewicz	15
11:30 – 11:45	Nieczynna / uszkodzona elektroda(y) wewnątrzsercowa(e) – zostawiać czy usuwać ? Sposoby zabezpieczania	15

	Jacek Kuśnierz	
11:45 – 12:00	Przewlekła / późna infekcja łoży stymulatora Włodzimierz Mojkowski	15
12:00 – 12:30	Gorączkujący ze stymulatorem – ECHO jako „pierwsze” badanie Andrzej Tomaszewski	30
12:30 – 12:45	Dyskusja	15
12:45 – 13:00	Przerwa kawowa	15
Sesja VII. Infekcyjne powikłania stymulacji serca		
Prowadzą: Dariusz Michałkiewicz, Andrzej Tomaszewski		
13:00 – 13:20	Rozpoznawanie bakteryjnego zapalenia wsierdza Jacek Lelakowski	20
13:20 – 13:30	Podstawowe zasady postępowania w bakteryjnym zapaleniu wsierdza u pacjenta ze stymulatorem serca Przemysław Mitkowski	10
13:30 – 14:00	Zasady antybiotykoterapii przy ostrych i przewlekłych infekcjach układu stymulującego oraz grzybiczym zapaleniu wsierdza Anna Przondo-Mordarska	30
14:00– 14:15	Jeszcze o diagnostyce ... TTE czy od razu TEE ? Czy brak wegetacji wyklucza endokardit ? Wegetacje w obrazie RCHO jako zjawisko „dynamiczne” Andrzej Tomaszewski	15
14:15 – 14:30	Dyskusja - Prowadzą Moderatorzy sesji	15
14:30 – 16:00	Przerwa obiadowa	90
Sesja VIII. Powikłania stymulacji (ICD) Varia.		
Prowadzą: Paweł Dąbrowski, Jacek Kuśnierz, Michał Chudzik, Przemysław Mitkowski		
16:00 – 16:20	Radiolog zabiegowy – rola w leczeniu powikłań stymulacji serca Radosław Pietura	20
16:20 – 16:35	Skrzepliny na elektrodach wewnątrzsercowych jako powikłanie leczenia metodą stymulatora/defibrylatora serca Maciej Sterliński	15
16:35 – 16: 55	Skrzepliny / wegetacje / biofilm ? Co widzimy w ECHO, co na stole operacyjnym Andrzej Tomaszewski, Andrzej Kutarski, Anna Przondo-Mordarska - wypowiedzi po 5 min	20
16:55 – 17:10	Skrzepliny / wegetacje / biofilm ? – i dlaczego prawie zawsze warto zrobić angio-CT ? „Bezobjawowa” przewlekła zatorowość płucna w „odelektrodowym” zapaleniu wsierdza; przydatność scyntygrafii płuc Barbara Małecka	15
17:10 – 17:20	Odleżyna i „odleżyna zagrażająca” – postępowanie. Kiedy infekcja miejscowa a kiedy ogólna ? Szanse leczenia zachowawczego (?) Andrzej Kutarski	10
17:20 – 17:30	Bolesność łoży stymulatora – rzadkie powikłanie stymulatora i ICD - rola zabiegu wymiany jednostki. Postępowanie Piotr Ruciński	5
17:30 – 17:40	Dyskusja - Prowadzą Moderatorzy sesji	10
17:40 – 18:00	Przerwa kawowa	20
Sesja IX Inne niż perforacja powikłania ablacji zaburzeń rytmu serca		
Prowadzą: Edward Koźluk, Oskar Kowalski		
18:00 –	Odległe niekorzystne następstwa i powikłania ablacji	20

18:20	Oskar Kowalski	
18:20 – 18:40	Powikłania po zabiegach ablacji migotania przedsionków Edward Koźluk	20
18:40 – 19:00	Niekorzystne wydarzenia mogące wydarzyć się podczas zabiegu ablacji Dariusz Michałkiewicz	20
19:00 – 19:30	Dyskusja - Prowadzą Moderatorzy sesji	20
19:30 – 20:30	Przerwa na spacer po Zamku	60
20:30– 22:30	Uroczysta Kolacja	120
22:30 - ...	Tradycyjne „Kino nocne” dla chętnych. Problem „wpadek” czyli wpadniętych elektrod wewnątrzsercowych – jak sobie radzimy. Andrzej Kutarski (20 min) „Wpadki” z wrośniętym końcem proksymalnym – prawdziwy horror dla usuwającego Barbara Małecka (20 min) Moje ostatnie przygody zawodowe Przemysław Mitkowski Dwie prezentacje ciekawych przypadków powikłań stymulacji (po 10 min i 5 min na dyskusję): „Gaz w osierdziu?!!!” Włodzimierz Mojkowski i „Niedomyślność trójdzielna spowodowana pętlą elektrody komorowej” Włodzimierz Mojkowski Andrzej Kutarski, Michał Chudzik, Przemysław Mitkowski i Jakub Machejek,	
Piątek 12 września 2008		
7:30 – 8:30	Śniadanie	
Sesja X. Niechirurgiczne usuwanie „starych” i/lub zainfekowanych elektrod wewnątrzsercowych		
Prowadzą: Andrzej Kutarski, Przemysław Mitkowski		
8:30 – 8:45	Przezskórne usuwanie elektrod wewnątrzsercowych - zasady Przemysław Mitkowski (15 min)	15
8:45 – 9:10	Przezskórne usuwanie elektrod wewnątrzsercowych – porady praktyczne Andrzej Kutarski	25
9:10 – 9:20	Pacjent po odektrodowym zapaleniu wsierdza z usuniętymi elektrodami – co dalej? Dariusz Michałkiewicz	10
9:20 – 9:30	Kiedy usuwamy „stare” zainfekowane elektrody a kiedy prosimy kardiochirurga? Przemysław Mitkowski	10
9:30 – 9:40	Dyskusja o niechirurgicznym (przezskórnym) usuwaniu „starych” (wrośniętych) elektrod Prowadzą: Moderatorzy sesji	10
9:40 – 10:00	Przerwa na kawę	20
Sesja XI. Chirurgiczne usuwanie „starych” i/lub zainfekowanych elektrod wewnątrzsercowych		
Prowadzą: Janusz Jendrej, Andrzej Kutarski		
10:00 – 10:30	Usuwanie elektrod wewnątrzsercowych drogą kardiologii – doświadczenia lubelskie oraz stała stymulacja epikardialna – ważne aspekty praktyczne Janusz Jendrej	30
10:30 – 10:50	Zasady współpracy kardiologa z kardiochirurgiem przy usuwaniu wrośniętych elektrod wewnątrzsercowych i stała stymulacja epikardialna – punkt widzenia kardiologa Andrzej Kutarski	20
10:50 – 11:05	Wegetacja „duża” „mała”, „średnia” (?) i co z tego wynika. Panel; dyskusyjny (3 x 5 min) Przemysław Mitkowski, Janusz Jendrej, Andrzej Kutarski	15

11:05 – 11:15	Dyskusja na temat problemów chirurgicznego usuwania „starych” (wrośniętych) zainfekowanych bądź zbędnych elektrod wewnątrzsercowych Prowadzą Moderatorzy sesji	10
11:15 – 11:35	Przerwa na kawę (20 min)	
Sesja XII Zespół / niedrożność żyły głównej górnej, bezimiennej i podobojczykowej Prowadzą: Jacek Lelakowski, Radosław Pietura		
11:35 – 11:50	Elektrodopochodny zespół żyły głównej górnej oraz niedrożność żyły bezimiennej i podobojczykowej jako problem kliniczny Jacek Lelakowski	15
11:50 – 12:05	Elektrodopochodny zespół żyły głównej górnej – możliwości radiologii / kardiologii interwencyjnej. Plastyka i stentowanie żyły głównej górnej, żyły bezimiennej i podobojczykowej Radosław Pietura	15
12:10 – 12:20	Implantacja elektrod do stałej stymulacji serca przez żyłę udową Jacek Kuśnierz	10
12:20 – 12:25	Wymiana elektrody jako sposób odzyskiwania dostępu żylnego przy niedrożności „górnego” układu żylnego Andrzej Kutarski	5
12:25 – 12:35	Dyskusja na temat problemów z niedrożnością żyły głównej górnej, żyły bezimiennej i podobojczykowej u pacjenta ze stymulatorem Prowadzą: Moderatorzy sesji	10
12:35 – 12:40	Zakończenie Sympozjum, wręczenie certyfikatów Andrzej Kübler, Andrzej Kutarski	5
12:40 – 13:00	Pakowanie, przygotowanie do zwolnienia pokoi	20
13:00 14:00	Pożegnalny wspólny obiad ☹	

BIOTRONIK

excellence for life

Szkolenia BIO ICD (2008):

1-3.10.2008 – ICD TRAIN – BIO TOP ICD Expert Meeting

kontakt: Biotronik Polska Sp z o.o

P. Olga Rogozińska: o.rogozinska@biotronik.pl

WYDARZENIA KARDIOLOGICZNE DLA ZAINTERESOWANYCH ELEKTROKARDIOLOGIĄ INWAZYJNĄ (ze strony www.ptkardio.lublin.pl)	
Jesienne Koszalińskie Warsztaty Ablacyjne 2008	
Data: 8-11 października 2008 Miejsce: Oddział Kardiol. W.Sz.S. w Koszalinie oraz Hotel Meduza Mielno Organizatorzy: Oddział Kardiologii SW w Koszalinie i Oddział Lubelski PTK Patronat i współpraca: Sekcja Rytmu Serca PTK	
Postępy w leczeniu stymulacją serca. IV Sympozjum Jesienne + Kontrowersje w stymulacji	
Data: 4-7 listopada 2008 lub 11-14 listopada 2008 Miejsce: Zamek Czocha k. Jeleniej Góry Organizatorzy: Klinika Kardiologii ŁUM i Oddział Lubelski PTK Patronat: Sekcja Rytmu Serca PTK	
Kliniczne i techniczne aspekty zapobiegania nagłej śmierci sercowej i leczenia ICD - III Sympozjum Zimowe	
Data: 4-5 grudnia 2008 lub 10-12 grudnia 2008 Miejsce: Zespół Pałacowo - Parkowy w Jadwisinie Organizatorzy: Klinika Kardiologii ŁUM i Oddział Lubelski PTK Patronat: Sekcja Rytmu Serca PTK	

Więcej szczegółów odnośnie powyższych i innych kongresów, konferencji, sympozjów, kursów i warsztatów) – www.ptkardio.lublin.pl

Nasi Sponsorzy:

BIOTRONIK

excellence for life

Medtronic

**Boston
Scientific**

Dziękujemy !!!